

Aluehallitus 04.12.2023 § 204

§ 204

Osavuositarkastuksen 1.1.-30.9.2023 merkitseminen tiedoksi (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Rajahalme Ville

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi osavuositarkastuksen 1.1.-30.9.2023 ja
2. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi osavuositarkastuksen 1.1.-30.9.2023.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää seuraavista aluevaltuustoon nähden sitovia erinä koskevista talousarviomuutoksista (1 000 €):

Sitovuustaso	Alkuperäinen TA	TA-muutos	Muutettu TA
Toimintakate	-1 734 160	-1 867	-1 736 027
Investointimenot (brutto)	-36 564	+26 514	-10 050
Yleiskatteinen rahoitus	1 670 139	-2 092	1 668 047
Nettorahoituskulut	-1 818	+1 818	0
Lainakannan muutos	148 584	-63 668	84 916

Käsittely

1. varapuheenjohtaja Guzenina oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.58-12.01.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialuestrategian 25.10.2022 § 69 sekä 13.12.2022 § 88 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2023–2025. Hyvinvointialueen talousarvio perustuu asetettuun hyvinvointialuestrategiaan.

Talousarviossa on annettu määräykset talousarvion toteutumisen raportoinnista. Niiden mukaan talousarvion toteutumisesta raportoidaan aluevaltuustolle osavuositarkastuksissa neljännesvuosittain. Osavuositarkastuksessa raportoidaan strategian valtuustokauden tavoitteiden toteutuminen, käyttötalouden toteutuminen palvelualueittain, lisäksi kuitenkin HUS omana kokonaisuutenaan, sekä investointitalouden, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutuminen. Lisäksi annetaan

tilinpäätösennuste. Myös mahdolliset talousarvion muutostarpeet esitetään ensisijaisesti osavuosikatsausten yhteydessä.

Vuoden 2023 talousarvio on hyvinvointialueen historian ensimmäinen sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen palveluiden järjestämistä sisältävä talousarvio. Talousarvio on laadittu kuntien ja kuntayhtymien pohjavalmisteluun nojaten siten, että talousarvio määrärahoineen ja tuloarvioineen vastaisi mahdollisimman hyvin hyvinvointialueelle tosiasiallisesti siirtyneitä vastuita. Toiminnan käynnistymisestä ja merkittävistä organisatorisista muutoksista johtuen vuoden 2023 talousarvion valmisteluun on liittynyt poikkeuksellisen paljon epävarmuutta

Kolmannen osavuosikatsauksen tilinpäätösennuste, 72,0 milj. euron alijäämä, on hyvin lähellä alkuperäisen talousarvion mukaista 70,6 milj. euron alijäämää. Toimintakate tulee toteutumaan noin 1,9 milj. euroa ennakoitua heikompana johtuen erityisesti maksu- ja myyntituottojen ennakoitua matalammasta kertymästä. Yleiskatteinen rahoitus toteutuu noin 2,1 milj. euroa talousarviota heikompana, mutta nettorahoituskulut ja poistot toteutuvat yhteensä 2,6 milj. euroa talousarviota parempana. Näin ollen tilikauden tulos on jäämässä 1,4 milj. euroa talousarviota heikommaksi. Tämän osavuosikatsauksen yhteydessä esitetään päivitettyjä ennustelukuja vastaavat talousarviomuutokset aluevaltuustoon nähden sitovien erien osalta.

Aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden osalta tilanne näyttää melko hyvältä. Aluevaltuusto määrittäi vuodelle 2023 yhteensä 22 aluevaltuustoon nähden sitovaa tavoitetta. Tavoitteista 19 etenee suunnitellusti, ja kolmessa on havaittu poikkeamia. Poikkeamia sisältävät mittarit liittyvät toimintakatteen toteutumiseen, hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän yhteistyömallien määrittelyyn sekä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin yhteistyömallien määrittelyyn. Poikkeamat on kuvattu tarkemmin varsinaisessa osavuosikatsausdokumentissa, ja näitä pyritään hillitsemään vielä viimeisen vuosineljänneksen aikana.

Taloudellisen tilanteen kehittyminen vuoden 2023 aikana

Aluehallitus käsitteli vuoden 2023 ensimmäisen osavuosikatsauksen 15.5.2023 § 55. Ensimmäisen osavuosikatsauksen tilinpäätösennuste oli heikentynyt talousarvion mukaisesta noin 1,4 milj. euroa, päätyen noin 72 milj. euron alijäämään. Tässä vaiheessa kuitenkin tunnistettiin paineita ennusteen heikentymiselle, ja paineen hillitsemiseksi aluehallitus päätti osavuosikatsauksen yhteydessä talouden ensivaiheen rationalisointitoimista. Ensimmäisen osavuosikatsauksen tilanne esiteltiin myös niissä lautakunnissa, joiden hallintosääntöön määriteltynä tehtävänä on oman vastualueensa talouden seuranta.

Vuoden toisen osavuosikatsauksen aluehallitus käsitteli 11.9.2023 § 130. Toisen osavuosikatsauksen tilinpäätösennuste heikkeni merkittävästi toisesta osavuosikatsauksesta, päätyen noin 86 milj. euron alijäämään. Tässä vaiheessa ensivaiheen talouden rationalisointitoimet olivat ehtineet vaikuttamaan vasta maltillisesti. Talousarviomuutoksia ei kuitenkaan lähdetty esittämään vielä tässä vaiheessa aluevaltuustolle, koska talouden toteutumiseen liittyi merkittävää epävarmuutta ja tunnistettiin rationalisointien potentiaali loppuvuoden aikana.

Nyt vuoden kolmannessa osavuosikatsauksessa tilinpäätösennuste on täsmentynyt 72 milj. euron alijäämään. Ensivaiheen rationalisointitoimet

ovat alkaneet vaikuttamaan toimintakuluja hillitsevästi, mutta ne eivät täysin riitä kompensoimaan toisessa osavuosikatsauksessa tunnistettuja talouden epävarmuustekijöitä. Erikoissairaanhoidon ennakoitua pienempi tasausmaksu, sekä muutosrahoitusten lähes täysimääräinen tulouttaminen vuodelle 2023 parantavat myös tulosta aiemmin ennakoidusta.

Talouden tasapainottaminen jatkossa

Talouden tasapainottaminen pohjautuu aluevaltuuston 25.10.2022 § 69 hyväksymään hyvinvointialuestrategiaan, sekä 24.10.2023 § 60–61 hyväksymään palvelustrategiaan ja pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Nämä dokumentit sisältävät suunnitelmat pitkäjänteiseen palvelurakenteen ja toiminnan kehittämiseen, jolla pystytään hillitseämään menojen kasvupainetta pidemmällä aikavälillä.

Tämän lisäksi hyvinvointialueen taloudellinen tilanne ja lain hyvinvointialueesta (611/2021) 115 §:n mukaan talouden tasapainovaatimus edellyttävät nopeampivaikutteista talouden tasapainotusta. Hyvinvointialuejohtaja julkaisi 27.10.2023 talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksensä vuosille 2024–2026, joka sisälsi merkittävän määrän nopeavaikutteisia talouden tasapainottamisen toimenpiteitä.

Aluevaltuusto päättää vuoden 2024 talousarviosta ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmasta vuoden viimeisessä kokouksessaan 12.12.2023.

Hyvinvointialuelain 22 § mukaan aluevaltuusto päättää talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Em. säännöksen nojalla on aluevaltuuston tehtävänä päättää myös talousarviomuutoksista.

Liitteet

1 Osavuosikatsaus 1.1.-30.9.2023

Oheismateriaali

Tiedoksi

Päätöshistoria